

وضعیت اقتصاد کشورهای OECD در پایان سال ۲۰۲۰

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران

معاونت بررسی‌های اقتصادی

تهیه کننده: مهسا رجیبی نژاد

واحد گردآوری و تحلیل آمارهای اقتصادی

معاونت بررسی‌های اقتصادی

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران

اسفند ۱۳۹۹

از طریق ایمیل زیر می‌توانید پیشنهادهای و نظرات اصلاحی خود را به واحد مربوطه منعکس نمایید:

Economic.tccim@gmail.com

استفاده از مطالب این گزارش با ذکر منبع بلامانع است.

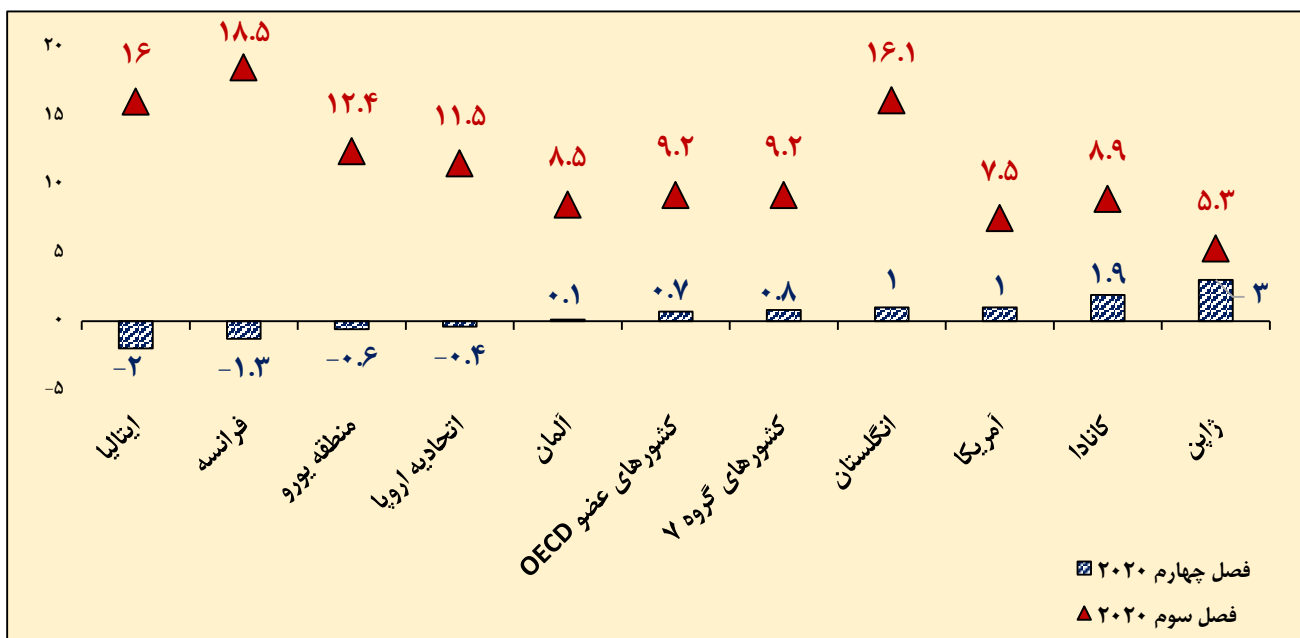
چکیده

وفق برآوردهای مقدماتی، به دنبال سقوط بی‌سابقه تولید ناخالص داخلی واقعی در نیمه نخست سال ۲۰۲۰، بعد از اعمال برخی اقدامات مهارکننده کووید-۱۹، رشد اقتصادی در بسیاری از کشورها در فصل سوم ۲۰۲۰ افزایش قابل توجهی یافت. بعد از این بازگشت بزرگ، از سرعت رشد فصلی در فصل پایانی این سال مجدداً کاسته شد و تقریباً به سطح ارقام قبل از بروز بحران جهانی سلامت رسید. میانگین رشد در کشورهای عضو OECD بعد از تجربه رقم ۹,۲ درصد در فصل سوم، به رقم ۰,۷ درصد در فصل چهارم ۲۰۲۰ کاهش یافت. از سرعت میانگین رشد فصلی کشورهای گروه ۷ نیز بعد از تحقق رشد ۹,۲ درصدی در فصل سوم ۲۰۲۰، در سه ماهه چهارم سال مزبور کاسته شد و به ۰,۸ درصد رسید. الگوی حاکم بر تغییرات میانگین رشد این گروه اقتصادی، در همه کشورهای زیرمجموعه یکسان نبوده و به نوعی واگرایی رشد در این کشورها مشاهده می‌شود. در فصل چهارم ۲۰۲۰، رشد تولید ناخالص داخلی ژاپن، کانادا، آمریکا، انگلستان و آلمان مثبت باقی ماند؛ در حالی که در سایر کشورهای گروه ۷، ایتالیا و فرانسه، رشد فصلی کاهش یافت. در ادامه این گزارش به توصیه‌های صندوق بین‌المللی پول برای استمرار رشد اقتصادی جهان اشاره خواهد شد.

بعد از جهش رشد در اکثر اقتصادها در فصل سوم ۲۰۲۰، در سه ماهه پایانی این سال از سرعت رشد فصلی کاسته شد.

- وفق برآوردهای مقدماتی، به دنبال سقوط بی‌سابقه تولید ناخالص داخلی واقعی در نیمه نخست سال ۲۰۲۰، بعد از اعمال برخی اقدامات مهارکننده کووید-۱۹، رشد اقتصادی در بسیاری از کشورها در فصل سوم ۲۰۲۰ افزایش قابل توجهی یافت. بعد از این بازگشت بزرگ، از سرعت رشد فصلی در فصل پایانی این سال مجدداً کاسته شد و تقریباً به سطح ارقام قبل از بروز بحران جهانی سلامت رسید. میانگین رشد در کشورهای عضو OECD بعد از تجربه رقم ۹,۲ درصد در فصل سوم، به رقم ۰,۷ درصد در فصل چهارم ۲۰۲۰ کاهش یافت.
- از سرعت میانگین رشد فصلی کشورهای گروه ۷ نیز بعد از تحقق رشد ۹,۲ درصدی در فصل سوم ۲۰۲۰، در سه ماهه چهارم سال مزبور کاسته شد و به ۰,۸ درصد رسید. الگوی حاکم بر تغییرات میانگین رشد این گروه اقتصادی، در همه کشورهای زیرمجموعه یکسان نبوده و به نوعی واگرایی رشد در این کشورها مشاهده می‌شود. در فصل چهارم ۲۰۲۰، رشد تولید ناخالص داخلی ژاپن (۳ درصد)، کانادا (۱,۹ درصد)، آمریکا، انگلستان (۱ درصد در هر دو کشور) و آلمان (۰,۱ درصد) مثبت باقی ماند؛ در حالی که در سایر کشورهای گروه ۷، ایتالیا و فرانسه، رشد فصلی به ترتیب منفی ۲ درصد و منفی ۱,۳ درصد شد. شایان ذکر است که بالاترین رشد در فصل سوم ۲۰۲۰ متعلق به فرانسه با رقم ۱۸,۵ درصد، انگلیس با رقم ۱۶,۱ درصد و ایتالیا با رقم ۱۶ درصد بوده است.

نمودار ۱- تغییرات رشد فصلی تولید ناخالص داخلی اقتصادهای منتخب عضو سازمان OECD در فصول سوم و چهارم ۲۰۲۰ - درصد

- پس از آنکه تولید ناخالص داخلی واقعی منطقه یورو و اتحادیه اروپا در سه ماهه سوم ۲۰۲۰ به ترتیب جهش رشد فصلی ۱۲,۴ درصدی و ۱۱,۵ درصدی را تجربه کردند، رشد فصلی این مناطق اقتصادی در فصل چهارم ۲۰۲۰ نسبت به فصل قبل همین سال به ترتیب معادل منفی ۰,۶ درصد و منفی ۰,۴ درصد شد.
- جهش رشد در فصل سوم ۲۰۲۰ و استمرار رشد مثبت ولی با نرخ کمی کمتر در فصل چهارم این سال، مانع از افت کل رشد اقتصادی منطقه OECD در سال ۲۰۲۰ نشد و تولید ناخالص داخلی واقعی در کشورهای این سازمان به طور میانگین معادل ۴,۹ درصد کاهش یافت که بیشترین رقم افت ثبت شده از سال ۱۹۶۲ تاکنون است. تقریباً همه کشورهای عضو این سازمان کاهش تولید ناخالص داخلی واقعی در سال ۲۰۲۰ را تجربه کردند. در میان کشورهای گروه ۷، نرخ کاهش تولید ناخالص داخلی واقعی برای کل سال ۲۰۲۰ از منفی ۳,۵ درصد برای آمریکا تا منفی ۹,۹ درصد در انگلستان متغیر بوده است. همچنین فرانسه و ایتالیا نیز در سال ۲۰۲۰، با کاهش قابل توجهی (به ترتیب منفی ۸,۲ درصد و منفی ۸,۹ درصد) در تولید ناخالص داخلی واقعی خود همراه بوده‌اند.

توصیه‌های صندوق بین‌المللی پول برای استمرار رشد اقتصادی جهان

امروزه، اقتصاد جهان با پیشرفت در تولید واکسن و اعمال سیاست‌های پولی و اقدامات مالی قوی، در مسیر بهبود است. چشم‌انداز رشد برای سال ۲۰۲۱، که با انگیزه اضافی قابل توجهی در برخی از اقتصادهای بزرگ افزایش یافته، احتمالاً حتی بالاتر از پیش‌بینی ۵,۵ درصدی صندوق بین‌المللی پول در ژانویه این سال باشد. با این حال، همچنان عدم قطعیت بسیار بالاست زیرا هنوز واکسیناسیون در برابر امواج جدید ابتلا و انواع ویروس جدید، راه طولانی در پیش دارد.

جهان شاهد بروز واگرایی نگران‌کننده‌ای بین اقتصادهاست. پیش‌بینی می‌شود افت تجمعی درآمد سرانه در اقتصادهای در حال توسعه و بازارهای نوظهور به استثنای چین، در سال ۲۰۲۲ نسبت به سال ۲۰۱۹ معادل ۲۲ درصد و در اقتصادهای پیشرفته معادل ۱۳ درصد باشد. این اتفاق موجب افزایش شکاف درآمدی بین اقتصادهای در حال توسعه و اقتصادهای پیشرفته خواهد شد.

جوانان، افراد کم‌مهارت و زنان بطور نامتناسبی تحت تأثیر از دست دادن شغل در اثر بروز بحران سلامت و رکود اقتصادی قرار گرفته‌اند. در این میان تهدیدات عمده تغییرات اقلیمی نیز قابل توجه است که نباید فراموش شود.

نیاز به اقدامات قوی و مصمم:

- سرعت بخشیدن به واکسیناسیون در سراسر جهان: این اقدام تأثیرگذارترین حمایت برای بهبود است. برای سرعت بخشیدن به تولید و در دسترس قرار دادن واکسن‌ها در سریع‌ترین زمان ممکن، به همکاری‌های بین‌المللی نیاز است.
- برای نجات کسب و کارها و خانوارها، متناسب با شرایط کشورها، تا زمان خروج با دوام از بحران سلامت تصمیماتی اتخاذ و اجرا شود. به محض برداشت تدریجی حمایت‌ها، آمادگی لازم برای مقابله با تهدیدها و عواقب ناخواسته ایجاد

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران معاونت بررسی‌های اقتصادی

شود. پیش‌بینی می‌شود در این مقطع افزایش ورشکستگی و فشارهای مالی از جمله نوسانات بیش از حد در بازارهای مالی مشاهده گردد.

- افزایش حمایت از کشورهای آسیب پذیر: صندوق بین‌المللی پول به همراه بانک جهانی در حال همکاری با سایر کشورها برای اجرای اصلاحات قوی، ارتقای شفافیت و پایداری بدهی‌ها و گسترش بودجه اعطایی است. همچنین این صندوق از اجرای سریع و موثر چارچوب مشترک پشتیبانی می‌کند. صندوق بین‌المللی پول همچنین در حال بررسی پرونده تمدید طرح تعلیق خدمات بدهی است.
- همسویی استفاده از منابع عمومی با هدف شکل‌گیری آینده‌ای با توان تاب‌آوری بالا در برابر تغییرات اقلیمی، ارتقاء و توسعه اقتصاد دیجیتال و فراگیر.
- صندوق بین‌المللی پول از اقدامات برای مقابله با تغییرات اقلیمی و اعمال مالیات بر فعالیت‌های مخرب محیط‌زیست حمایت می‌کند.
- این صندوق همچنین قصد دارد برای مدرنیزه کردن سیستم مالیات بین‌المللی برای تطبیق بهتر اقتصاد قرن ۲۱ و حمایت از هدف توسعه فراگیر اقداماتی انجام دهد.